U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **O. I.,** nar. X, státní příslušnost Ukrajina, zastoupeného Mgr. Petrem Václavkem, advokátem, se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 9. 2015, č. j. OAM-536/ZA-ZA02-P16-2015, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 4. 2016, č. j. 1 Az 37/2015 - 28,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce je státním příslušníkem Ukrajiny, do České republiky, kde od roku 2004 pobývá jeho matka, přicestoval v červenci 2014. Dne 15. 6. 2015 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany z důvodu obavy z vojenské služby. Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) žalobci mezinárodní ochranu dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, neudělil.

[2] Žalobce podal proti napadenému rozhodnutí žalobu, kterou Městský soud v Praze v záhlaví uvedeným rozsudkem (dále jen „městský soud“ a „napadený rozsudek“) zamítl. Předně se vypořádal s námitkami procesního charakteru a po věcné stránce dospěl k závěru, že žalobce nebyl v zemi svého původu pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Rovněž nebylo prokázáno, že by mohl mít důvodnou obavu z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Obavu z nástupu do armády ani snahu o legalizaci pobytu nelze považovat za azylově relevantní důvody. Městský soud neshledal ani důvod pro udělení mezinárodní

ochrany podle § 13 zákona o azylu, neboť žalobce není rodinným příslušníkem azylanta. K možnosti udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu konstatoval, že žalovaný měl pro rozhodnutí o něm dostatek podkladů, při rozhodování nevybočil z mezí stanovených zákonem, jeho rozhodnutí bylo logické a v souladu s ustálenou judikaturou. Žalobce je dospělou, svobodnou a plně způsobilou osobou bez jakýchkoliv zdravotních problémů. V posledních deseti letech žil na Ukrajině, zatímco jeho matka pobývala v České republice. Jeho osobní a rodinná situace není nijak výjimečná ve vztahu k možnosti udělení humanitárního azylu. Městský soud se ztotožnil s napadeným rozhodnutím i ve vztahu k možnosti udělení doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b zákona o azylu. V průběhu správního řízení nebyla zjištěna žádná skutečnost nasvědčující tomu, že by byl žalobce na Ukrajině vystaven skutečně hrozícímu nebezpečí vážné újmy. V zemi původu neměl žádné potíže se státními orgány, nebylo proti němu vedeno trestní stíhání a povinnost vykonat vojenskou službu nelze vnímat jako vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Výkon vojenské služby je základní občanskou povinností, jejíž porušení je trestným činem i v České republice. Žalobce neprokázal, že by výkon vojenské služby byl v rozporu s jeho politickými, náboženskými či morálními názory. Z aktuálních informací o bezpečnostní situaci na Ukrajině nevyplývá, že by zde probíhal ozbrojený konflikt ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Zhoršená bezpečnostní situace zatím panuje pouze v Doněcké a Luhanské oblasti na jihovýchodě země, kdežto žalobce pochází z Žytomyrské oblasti v západní části Ukrajiny, kde je bezpečnostní situace zatím klidná.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Proti napadenému rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel předně uvedl, že městský soud se řádně nevypořádal s jeho žalobními námitkami, když pouze převzal argumentaci žalovaného a s napadeným rozhodnutím se ztotožnil. Přijatelnost kasační stížnosti dle § 104a s. ř. s. stěžovatel spatřoval v tom, že svým významem přesahuje jeho vlastní zájmy, neboť městský soud se odklonil od ustálené judikatury správních soudů v otázce humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu a prokázání důvodných obav z hrozby skutečného nebezpečí závažné újmy dle § 14a zákona o azylu. K meritu věci stěžovatel uvedl, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav věci, s čímž se městský soud dostatečně nevypořádal. Dále brojil proti neudělení humanitárního azylu, který mu měl být udělen z důvodu velmi úzkého citového vztahu s matkou žijící v České republice a z důvodu nuceného nastoupení do armády, které na základě svého přesvědčení odmítá. V případě neuposlechnutí povolávacího rozkazu mu hrozí trestní stíhání a mučení. V závěru stěžovatel namítal, že se městský soud nedostatečně vypořádal s námitkou týkající se neudělení doplňkové mezinárodní ochrany dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu a nezohlednil závěry stěžovatelem uváděného rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 28/2008 – 61.

[4] Žalovaný se ve svém vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry napadeného rozsudku a napadeného rozhodnutí a vzhledem k úzké podobnosti s žalobními námitkami

odkázal na své vyjádření k žalobě. K přijatelnosti kasační stížnosti uvedl, že k odklonu od ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu nedošlo, přičemž stěžovatel toto tvrzení nepodložil žádnými důkazy. K tvrzené nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 Azs 168/2015. Dle názoru žalovaného bylo postupováno v souladu se zákonem, námitky stěžovatele uvedené v kasační stížnosti nemají opodstatnění a vyvrátil je již městský soud v napadeném rozsudku. S ohledem na tyto skutečnosti navrhl žalovaný odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost, případně její zamítnutí jako nedůvodné.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud se kasační stížností zabýval nejprve z hlediska splnění formálních náležitostí. Konstatoval, že stěžovatel je osobou oprávněnou k jejímu podání, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.). Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Kasační stížnost je tedy přípustná.

[6] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou její přijatelnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná. Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost odůvodněno. Přestože by v tomto případě bylo možné kasační stížnost odmítnout bez odůvodnění, Nejvyšší správní soud nad rámec zákonného požadavku stručné odůvodnění svého usnesení připojuje.

[7] Podle § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, jestliže ta svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu (mezinárodní ochrany) lze přitom pro stručnost odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz), z něhož mimo jiné plyne, že *„[p]řesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů*“. O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu nebo jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře může nastat na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti

bude dán tehdy, pokud by bylo v rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, nebo krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby byla důvodem přijatelnosti kasační stížnosti.

[8] Nejvyšší správní soud předně uvádí, že dle jeho ustálené judikatury *„je-li rozhodnutí žalovaného důkladné, je z něho zřejmé, proč žalovaný nepovažoval právní argumentaci účastníka řízení za důvodnou a proč jeho odvolací námitky považoval za liché, mylné nebo vyvrácené, shodují-li se žalobní námitky s námitkami odvolacími a nedochází-li krajský soud k jiným závěrům, není praktické a ani časově úsporné zdlouhavě a týmiž nebo jinými slovy říkat totéž. Naopak je vhodné správné závěry si přisvojit se souhlasnou poznámkou“* (k tomu viz např. rozsudky ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 - 130, publ. pod č. 1350/2007 Sb. NSS, ze dne 15. 7. 2011, č. j. 5 Afs 80/2010 – 74, ze dne 24. 1. 2014, č. j. 5 As 68/2013 – 29, či ze dne 26. 2. 2016, č. j. 5 Azs 168/2015 - 36). V tomto směru tedy městský soud nepochybil a nadto rovněž vyslovil v odůvodnění své úvahy a hodnocení azylově relevantních skutečností.

[9] K otázce humanitárního azylu se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, v němž uvedl, že mezi obvyklé důvody *„lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory […]“*. Stěžovatelem tvrzené úzké citové pouto na matku v situaci, kdy je stěžovatel dospělý a před příchodem do České republiky žil bez matky po dobu deseti let, zcela jistě svou závažností neodpovídá uvedeným důvodům pro poskytnutí humanitárního azylu. Nadto Nejvyšší správní soud konstatuje, že v řízení před správními soudy nelze zpochybňovat neudělení humanitárního azylu, nýbrž lze pouze konstatovat případné vybočení žalovaného ze zákonem stanovených mantinelů pro správní uvážení. *„Azyl z humanitárních důvodů lze udělit pouze v případě hodném zvláštního zřetele. Není na něj právní nárok a posouzení důvodů žadatele je otázkou správního uvážení správního orgánu… Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48, či usnesení ze dne 24. 2. 2016, č. j. 6 Azs 267/2015 – 23). Přezkum městského soudu byl zcela v intencích ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, tato námitka tedy není způsobilá založit přijatelnost kasační stížnosti.

[10] Problematikou odmítání služby v armádě jakožto azylově relevantního důvodu se Nejvyšší správní soud zabýval opakovaně (ve vztahu k aktuálnímu konfliktu na Ukrajině např. v usnesení ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015 – 31, či ze dne 20. 4. 2016, č. j. 2 Azs 67/2016 – 24). Dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu „[*s*]*amotné odmítání tedy odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu ještě nezakládá, a to ani tehdy, pokud by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu. Může je zakládat, pokud je odůvodněno reálně projeveným politickým nebo náboženským předsvědčením*“ (rozsudky ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 – 49, či ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 – 44). Stěžovatel v žalobě i kasační stížnosti pouze tvrdil, že službu v armádě odmítá na základě svého přesvědčení, bez jakéhokoli upřesnění či doložení, že nějaké konkrétní politické, náboženské či morální přesvědčení má a v minulosti ji jakkoli projevil.

[11] Trestní sankci za nenastoupení vojenské služby lze považovat za relevantní azylový důvod „*jen tehdy, pokud je trestní sankce důsledkem toho, že se branec odmítne zúčastnit bojových operací odporujících mezinárodnímu právu, nebo že mu hrozí trest, jehož intenzita či způsob výkonu zakládá porušení lidských práv*“. Za bojové operace odporující mezinárodnímu právu se považují operace, ve kterých dochází k páchání zločinů proti míru, válečných zločinů, zločinů proti lidskosti, vážných nepolitických zločinu a činů, které jsou v rozporu se zásadami a cíli OSN (již zmiňovaný rozsudek č. j. 2 Azs 17/2012 – 44). Z podkladů shromážděných žalovaným, jejichž obsah stěžovatel nijak nezpochybnil, neplyne, že by operace ukrajinské armády spadaly pod některou z těchto kategorií. Stěžovatel nenastoupení vojenské služby sice spojoval s hrozbou mučení, toto své tvrzení však neodůvodnil ani nepodložil, přičemž ani z informací shromážděných ve správním řízení toto nevyplývá.

[12] Nejvyšší správní soud se současnou bezpečnostní situací na Ukrajině v nedávné minulosti zabýval již několikrát, přičemž dospěl k závěru, že se nejedná o tzv. totální konflikt, jenž by dosahoval takové intenzity, že by byl každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Jedná se o konflikt izolovaný pouze ve východní části Ukrajiny, jehož intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2016, č. j. 6 Azs 267/2015 - 23, ze dne 18. 9. 2015, č. j. 2 Azs 194/2015 – 28, či ze dne 22. 7. 2015, č. j. 2 Azs 160/2015 - 43). Stěžovatel pochází z Žytomyrské oblasti, která se nachází na západě země, a nic nenasvědčuje tomu, že by byl jako civilista vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy v důsledku konfliktu v Luhanské a Doněcké oblasti.

[13] Závěr městského soudu o azylové irelevantnosti snahy o legalizaci pobytu je zcela v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu (rozsudky ze dne 21. 8. 2003, č. j. 2 Azs 5/2003 – 46, publ. pod č. 18/2003 Sb. NSS, a ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 – 81).

[14] K nedostatečnému zjištění skutkového stavu Nejvyšší správní soud konstatuje, že povinností žalovaného je posoudit žádost o udělení mezinárodní ochrany na základě skutečností, které žadatel uvede či které ve správním řízení jinak vyjdou najevo, z hlediska všech zákonných forem mezinárodní ochrany, které se k těmto skutečnostem vztahují

(srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2011, č. j. 5 Azs 6/2010 - 107, publ. pod č. 2289/2011 Sb. NSS). V daném případě tak žalovaný učinil a dospěl k závěru, že tvrzení uváděná stěžovatelem ani skutečnosti, které vyšly v průběhu řízení najevo, neodůvodňují udělení některé z forem mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona o azylu.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou zdejšího soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně; nebyl shledán důvod pro přistoupení k judikatornímu odklonu; ani nebylo shledáno zásadní pochybení městského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené a jasné soudní judikatury, či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva. Nejvyššímu správnímu soudu tudíž nezbylo než podanou kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítnout pro nepřijatelnost.

[16] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. července 2016

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu